

val — ugyancsak megszületett. Ez az előadás — minden értéke ellenére — sem tudta azonban meggyőzően bizonyítani, hogy ennek a Brandenburgi versenynek optimális hangzását kamaratársaság képes biztosítani. Igaz, vannak adatok arról, hogy a mű első előadása hasonló módon történt. Nincsenek viszont adataink arról, hogy a zeneszerzőt milyen mértékben elégitette ki ez a megszólaltatás, s milyen mértékben érezte szükségte-remtette megalkuvásnak a kislétszámú együttes játékát. Az első előadás óta eltelt mintegy kétszázötven év során megváltoztak a hangszerek, a játékmód, megváltozott a hangzásigény és megváltoztak az akusztikai viszonyok. Így csupán álmithatjuk magunkat az előadói apparátus létszámának hitelességével, miközben megfosztjuk magunkat a teljesebb s szá- munkra igazabbnak ható Bach-muzsika élvezetétől. A szólamok gyönyör- ködtető, világosan rajzolt barokk vonalvezetése nem kárpótolhatja a hallgatót a sötét, mélytónusú színek szépségeért, a hitelesség illúziója nem hívja életre a koncertáló hangszeregyüttes szuggesztív varázsát. — Bach E-dúr hegedűversenyét, a hangverseny második számát — a Liszt Ferenc Kamarazenekar Kovács Dénes közreműködésével játszotta. Ver- senyszólamát kitűnő hegedűművésznk ez alkalommal is biztos techni- kával, szépen formáltan, tévedhetetlen stílusérzéssel szólaltatta meg.

A Liszt Ferenc Kamarazenekarnak és vezető karnagyának, Sándor Frigyesnek legszebb, legemlékezetesebb művészi teljesítménye ezen a hangversenyen Mozart három divertimentójának előadása volt. A 136— 138. K.-jelzésű, korai Mozart-kompozíciók hangját, hangulatát ilyen ma- gávalragadóan életrekelteni igen ritkán s csak nagyon kevés zenekarnak sikerülhet. Frissen és elevenen éltek a dallamok, finoman rajzolódtak meg a formák, lélettel telítetten lüktettek a ritmusok, színesek s mégis tartózkodóak voltak a harmóniák. A kamarazenekari hangzás minden szépségét, a szólamok egységbeolvadását s funkciójuknak megfelelő ará- nyosságát bemutatta ez az előadás. Varázsosan szép, elhithetően igaz, való- ban Mozartot idéző interpretáció volt.

Sz. Farkas Márta

FELLEGI ÁDÁM ZONGORAESTJE (márc. 28.)

Nehéz ma Magyarországon pianistának lenni. Olyan magasra emelke- dett a zongoraművészet szintje, hogy aki itt helyt akar állni, feltétlenül többet kell adnia, mint a műsor korrekt végigjátszását. Mégpedig nem egyszer, nem kétszer, de minden alkalommal. Fellegi Ádám legutóbbi, március 28-i zongoraestjén ismét örömmel állapíthattuk meg: ő is egyike azoknak, akik ezt a szintet ilyen magasra emelték és magasan tartják.

Érdeklődéssel vártuk a koncertet, hisz Fellegi elsősorban XX. századi zene tolmácsolásával alapozta meg hírnevét — ez a szólóest pedig roman- tikus programot hirdetett: mégpedig két olyan hatalmas ciklikus művet, mint Brahms f-moll szonátája (op. 5.) és Chopin 24 prelűdje. A kettő kö- zött kapott helyet Durkó Zsolt — Magyarországon már repertoárdarabbá vált — Psicogramma című kompozíciója. A hangverseny kitűnően sike- rült. Olyan fajta est volt, amely közben nagyon jól érzi magát a hallgató, s amely után nem álmosan, hanem felvillanyozva megy haza. Ha talán nem is mindent oldott meg egyformán kiérlelten, ha talán nem is minden illik egyéniségéhez igazán abból, amit játszott, ezen az összbenyomáson nem változtat, inkább még jobban rávilágít arra, ami valóban kiemelkedő volt. Fellegi Ádám művészetének két olyan alapvető vonása van, amitől játékát nagyon is korszerűnek, megragadónak érezzük. Az egyik az, hogy nagyon értelmes. Hogy emóciókban gazdag muzsikálásának — amelynek

mindig megvan a kellő tartása és fűtöttsége — egész koncepciójában és minden kis mozzanatában egyaránt az intellektus dominál: mindig tudja és érzékelteti, mi történik egy-egy előadott mű egészének adott pillanatában. A másik az, hogy ezt technikailag legnagyobbbrészt meg is tudja valósítani.

A Brahms-szonátának talán a III. tétele nem egészen érett még — a nagyon szép trió kivételével; ennek a démoni Scherzónak hangját még nem találja el egészen. De a két nagylélegzetű, minden tekintetben rendkívül igényes szélső gyors tétel lendületes, erőteljes, belső feszültségtől izzó, nagyon ritmikus, kitűnően felépített megoldása egészében igen jelentős produkció volt, s hasonlóképpen a két lassú (II., IV.) is hangulatos, kifejező, szép részletekben, színekben gazdag.

Nagyon rokonszenves és meggyőző az a mód is, ahogyan Fellegi Chopinhez közeledik. Ügylátszik a gyors, szenvedélyes darabok előadása a nehezebb számára, itt, a forte-árnyalatokban kell előadásának még bizonyos keménységtől megszabadulnia, illetőleg elegánsabbá válnia. A lassúkat azonban — különösen a 2., 4., 6., 7., 9., 17., 20., 23. számúakat — poétikusan, szépen, élményszerűen tolmácsolta. A prelűdök karakterét, hangulatát és zenei ívét kitűnően adta meg, finom, választékos színárnyalatokkal érzékeltette az e miniatűr remekművekben nagyon fontos apró mozzanatok, mindenekelőtt a harmonizálás rendkívüli gazdagságát, érdekességét, szépségét.

A hangverseny csúcspontjának mégis a Durkó-féle Psicogramma rendkívül izgalmas és egyszersmind finom, a hangulat- és színváltásokat frappánsan megoldó, pianisztikusan is ragyogó előadását éreztük.

Hamburger Klára

HAYDN: AZ ÉVSZAKOK (ápr. 1.)

Megfejtethetlen rejtély, hogy miért szólalnak meg olyan ritkán Budapesten Haydn nagy oratórikus alkotásai. Az igény megvan a közönség részéről, hiszen a legutóbbi előadást is telt ház fogadta, és a koncert végén a közönség lelkes vastapssal köszöntötte az előadókat, és Haydn alkotását. A Budapesti kórusnak mindkét oratórium repertoárdarabja, s a túl ritka előadás éppen hogy nem „gazdaságos” a mű felfrissítésébe befektetett energia és munkaidő szempontjából. A zenekari kíséret megszólaltatása nem jelenthet problémát akármelyik vezető fővárosi zenekar számára. Az énekes szólisták megfelelő összeválogatása talán még a legproblematisabb, bár éppen a legutóbbi előadás igazolta, hogy ez a kérdés sem olyan nehezen megoldható. Tulajdonképpen csak megfelelő karmester kellene, aki vállalkozna a terjedelmes kompozíciók áttanulmányozására és kidolgozására — ami kétségkívül nem csekély feladat, de feltételezésünk szerint nem is hálátlan.

Ilyen körülmények között csakis elismerés illeti meg *Forrai Miklós* karnagyot, hogy vállalkozott a Haydn-mű megszólaltatására, még akkor is, ha a megoldás eleve nem lehetett százszázalékos. Forrai ízig-vérig az énekhang, a kórus embere, és a hangszeres megszólaltatás eszközeit, lehetőségeit természetesen nem érzi hasonló fokon. Ezért aztán oratórikus produkciói sosem nélkülöznek bizonyos belső ellentmondást, ami éppen a vokális és instrumentális megvalósítás között mutatkozik meg. A haydni szimfonizmust a legutóbbi koncerten sem sikerült megtalálnia — a zenekart nem tudta megfelelően irányító befolyása alatt tartani. Az orkesztrális szakaszok megoldatlanok maradtak, s a zenekari kíséret egysége, pre-